

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Medical laboratory specialist, EstQF Level 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Medical laboratory specialist, EstQF Level 7	7

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work
Meditisiinilabori spetsialisti töö on meditsiinilabori tööprotsesside korraldamine oma vastutusvaldkonnas. Olulisel kohal on meeskonnatöö ning uute tööprotsesside ja -meetodite juurutamine. Meditsiinilabori spetsialist otsustab laboris kasutatavate meetodite otstarbekuse üle, korraldab meditsiinilaboris oma vastutusvaldkonnas kvaliteedialast tegevust ja osaleb labori arengusuundade väljatöötamises. Meditsiinilabori spetsialist tõlgendab laboriuuringute tulemusi (va arstlik tegevus). Meditsiinilabori spetsialist koolitab ja nõustab laboritöötajaid ja kliente oma vastutusvaldkonnas. Oma tegevuses peab ta kinni laborimeditisiinis kehtivatest käitumisharjumistest ja isikuandmete kaitse seadusest. Meditisiinilabori spetsialisti töös on oluline pidev enesetäiendus ja valdkonna arengutega kursis olemine.
A.2 Tasks
A.2.1 Laboritöö valdkonna korraldamine A.2.2 Laboriuuringute läbiviimine A.2.3 Uute laborimeetodite või -uuringute rakendamine A.2.4 Laboriuuringute kvaliteedi tagamine A.2.5 Klientide koolitamine ja nõustamine
Elective areas of work
A.2.6 Labori juhtimine
A.3 Professional preparation
Meditisiinilabori spetsialist on läbinud magistritasemele vastava bioloogia, biomeditsiini, keemia, proviisori, geenitehnoloogia, tervishoiutehnoloogia või mõne muu loodusteaduse valdkonna õppekava.
A.4 Most common occupational titles
Laborispetsialist.
A.5 Regulations governing profession
Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks puuduvad.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation
Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused B.2 ja kohustuslikud kompetentsid B.3.1-B.3.5. Lisaks on võimalik tõendada valitav kompetents B.3.6 Labori juhtimine.

B.2 General skills of Medical laboratory specialist, EstQF Level 7

Tegevusnäitajad:

1. Töötab süsteemselt, meetodiliselt ja korrapäraselt, kasutab tööaega efektiivselt.
2. Juhindub isikuandmete kaitse seadusest ja laborimeditiinis kehtivatest käitumisnormidest.
3. Kasutab oma töös arvutit vastavalt digipädevuste enesehindamise skaala algtasemel kasutaja tasemele (lisa 1).
4. Kasutab oma töös eesti keelt tasemel C1, inglise keelt tasemel B1 (lisa 2).
5. Järgib tööohutus- ja töökeskkonnanõudeid, sh bioloogilisi ohutusnõudeid.
6. Tegeleb järjepidevalt erialase enesearendamisega, hoiab end kursis valdkonna arengutega.

B.3 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.3.1 Laboritöö valdkonna korraldamine

EstQF Level 7

Tegevusnäitajad:

1. Korraldab laboriseadmete (sh infosüsteemide) kasutamist, lähtudes laboritöö eripäradest, kliendi vajadustest ja kulupõhisusest.
2. Koostab laboriseadmete (sh infosüsteemide) hooldustööde plaani vastavalt tootja soovitudele ja kontrollib selle täitmist, korraldab remondi järelevalvet, lähtudes laboris kehtestatud kvaliteedikriteeriumitest.
3. Korrigeerib laboriseadmete kalibratsiooni, lähtudes sisemise ja välise kvaliteedikontrolli hindamiskriteeriumitest.
4. Juhendab ja korraldab meeskonna tööd oma uuringute valdkonnas, lähtudes labori arengustrateegiast.
5. Teeb koostööd raviosakondade õendus- või valdkonnajuhtidega, lähtudes õigustatud vajadustest.
6. Teeb põhjendatud ettepanekuid labori arengukava väljatöötamiseks, lähtudes labori ressurssidest ja valdkonna arengutest.

B.3.2 Laboriuuringute läbiviimine

EstQF Level 7

Tegevusnäitajad:

1. Teeb laboriuuringuid, vastavalt kehtestatud ametijuhenditele.
2. Tõlgendab oma valdkonna laboriuuringute tulemusi, lähtudes tehnilistest, füsioloogilistest ja üldbioloogilistest mõjuteguritest; konsulteerib enne lõpliku otsuse väljaandmist labori- või raviarstiga, kui laboriuuringute tõlgendamisel on vaja arvesse võtta meditsiinilisi mõjutegureid (diagnoos, patsiendi seisund, rakendatav ravi).
3. Vormistab laboriuuringute tulemused korrektselt ning väljastab vastused vajadusel koos asjatundlike kommentaaridega.

B.3.3 Uute laborimeetodite või -uuringute rakendamine

EstQF Level 7

Tegevusnäitajad:

1. Valib uued laboriuuringud ja seadmed (sh infosüsteemid), lähtudes klientide vajadustest, labori arengukavast ja sobivatest, uusimatest ja tõenduspõhistest meetoditest.
2. Koostab tööjuhendid ja muu vajaliku dokumentatsiooni lähtuvalt tõenduspõhisusest, tootja antud teabest ja laboritöö korraldusest.
3. Korraldab nõuetekohast valideerimist/verifitseerimist, kogub tulemused, analüüsib ning annab lõpliku hinnangu, lähtudes hindamiskriteeriumitest; koostab valideerimis-/verifitseerimisprotokolli.
4. Seab sisse analüütilise kvaliteedikontrolli, tagab selle tulemuste jälgitavuse ja analüüsi; teeb vajalikud parandused, lähtudes meetodist ja labori kvaliteedi tagamise põhimõtetest.
5. Korraldab uute meetodite ja seadmete (sh infosüsteemide) kasutamise väljaõpet, tutvustades uuenduse erisusi ja töökorralduslikke muudatusi.

B.3.4 Laboriuuringute kvaliteedi tagamine

EstQF Level 7

Tegevusnäitajad:

1. Koostab ja kaasajastab oma vastutusvaldkonnas labori kvaliteedisüsteemi dokumente, lähtudes labori dokumentide haldamise korrast.
2. Kaasajastab analüütilise kvaliteedikontrolli, tagab selle tulemuste jälgitavuse ja analüüsi; teeb vajalikud parandused, lähtudes meetodist ja labori kvaliteedi tagamise põhimõtetest.
3. Hindab ja analüüsib oma uuringuvaldkonna kvaliteedikontrolli tulemusi vastavalt kvaliteedikontrolli hindamiskriteeriumitele, teeb kokkuvõtte ja hindab sooritust.

4. Hindab kvaliteediindikaatoreid.
5. Leiab lahendused mittevastavuste ilmnemisel, korrigeerib tegevusi ning rakendab parandusmeetmed, lähtudes laboris kehtivast töökorraldusest.

B.3.5 Klientide koolitamine ja nõustamine

EstQF Level 7

Tegevusnäitajad:

1. Nõustab kliente sobivate uuringute valiku ning uuringutulemusi mõjutavate tingimuste, laboriuuringute referentväärtuste, määramis- ja otsustuspiiride osas, lähtudes olemasolevast tõendus põhiseadest teabest.
2. Koostab erinevaid laboriuuringuid tutvustavaid teabematerjale, kasutades tõendus põhiseadest materjali ja arvestades sihtgruppi.
3. Korraldab ja viib läbi klientide koolitust oma uuringuvaldkonnas, lähtudes sihtgrupist ja kasutades selleks sobivaid meetodeid.

OPTIONAL COMPETENCES

Võimalik tõendada valitav kompetents B.3.6 Labori juhtimine.

B.3.6 Labori juhtimine

EstQF Level 7

Tegevusnäitajad:

1. Korraldab labori arengukava ja -strateegia ning riskianalüüsi väljatöötamist.
2. Juhib ja korraldab meeskonna tööd lähtuvalt labori arengukavast.
3. Juhib arendustegevust (projekte ja uurimustööd) lähtuvalt labori arengukavast.
4. Koostab hankedokumentatsiooni, lähtuvalt labori tegevuskavast.
5. Tagab töökeskkonna vastavuse nõuetele, osaleb töökeskkonna sisekontrolli ja riskianalüüsi läbiviimisel.
6. Korraldab personali värbamise protsessi, tagades labori vajadustele vastava personali olemasolu.
7. Kaardistab koolitusvajaduse; koostab personali koolitusplaani ja korraldab selle täitmist.
8. Korraldab koostööd seotud asutustega.

Part C GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations

1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	23-07042022-2.1.1/3k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Kai Jõers, SA Tartu Ülikooli Kliinikum Anu Tamm, Eesti Laborimeditsiini Ühing Kai Lauri, Synlab AS Marge Kütt, SA PERH laboratoorium Aivar Orav, Eesti Bioanalüütikute Ühing
3. Occupational qualification standard approved by:	Health
4. No. of decision of Sectoral Council	28
5. Date of decision of Sectoral Council	07.04.2022
6. Occupational qualification standard valid until	06.04.2027
7. Occupational qualification standard version no.	3
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	2269 Health Professionals Not Elsewhere Classified
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	7

C.2 Occupational title in foreign language

English:	Medical laboratory specialist, EstQF Level 7
C.3 Annexes	
Lisa 1 Scale of self-assessment in digital competence	
Lisa 2 Language skills level descriptions	